

Fietstocht : beeldhouwwerken in steen

Start : Wapenplein

Van Iseghemlaan - Monacoplein

Fonteinsculptuur "Interpretatie van zee, zon en wind"

Centraal in de hal van het Toerismebureau vind je dit werk van beeldhouwer Bart Soubry (*1946). Het beeld is gemaakt in Jurasteen. Het uitgehaalde deel van de steen vind je buiten, op het Monacoplein. Ook de gevel en het interieur van het gebouw zijn in Jurasteen.

Leopold II-laan

Monument August Beernaert

Het beeld van Poraccimarmer is van Louis Mascré (1871-1929). Het werd onthuld op 25 september 1927. Mascré liet zich inspireren door de Beernaertbuste van zijn leraar Paul De Vigne. Deze buste bevindt zich in de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

August Beernaert (1829-1912) is voorzitter geweest van de Katholieke Partij, tevens minister in verscheidene regeringen en zelfs eerste minister onder Koning Leopold II. Door zijn toedoen op de Vredesconferentie in Den Haag in 1907 werd een oorlog tussen Frankrijk en Duitsland vermeden. Hij kreeg hiervoor in 1909 de Nobelprijs voor de Vrede.

Leopoldpark

Memoriaal Justin Maelfeyt

Het memoriaal bestaat uit een klokvormig stuk arduin van de hand van architect Jaspar. Het portretprofiel is van de Antwerpse beeldhouwer Frans Huygelen (1878-1940). Justin Maelfeyt (1862-1924) was een militair bij de genie die in 1891 naar Beneden-Congo trok. Hij bracht het tot vice-gouverneur van Congo onder Koning Leopold II. Tot in de beginjaren zestig stond dit monument ter hoogte van een verdwenen ijzeren brug, in het gedeelte van het park dat moest wijken voor het doortrekken van de Leopold II-laan.

De Leeuwin

Dit stenen beeld van een onbekend auteur is het oudste beeld in het Leopoldpark. Het was één van de dierenbeelden die in 1888 als decoratie in het park werden geplaatst n.a.v. de organisatie van de "Internationale tentoonstelling van Openbare Hygiëne en Veiligheid".

De leeuw houdt haar welp in bescherming. In mei 2003 werd het beeld gerestaureerd en kreeg opnieuw haar (originele) gouden kleur. Het beeld staat op de enige restanten van de oude vestingsmuren.

Ruimtelijke zelfstandigheid

Het abstracte werk in blauwsteen van Gerard Holmens (1934-1995) bevindt zich aan de achterkant van de parkheuvel. Het beeld dateert van 1962 en is een min of meer bolle vorm met uitsteeksels en contrapunterende inkappingen. Het rust op een vier meter hoge sokkel.

In de jaren zestig stond het opgesteld op de Albert I-promenade ter hoogte van "Petit Nice".

Het beeld is eigendom van het Provinciaal Museum voor Moderne Kunst.

Leopold II-laan

Hulde aan Léon Spilliaert

Dit abstracte beeld, eveneens van Gerard Holmens, in witte euvillesteen op een arduinen sokkel, werd in 1964 geschonken aan de stad Oostende door de VTB/VAB (n.a.v. de viering 1000-jaar Oostende).

Holmens zei over dit beeld : "Het moet in de hoogte gaan, elegant en aristocratisch zijn zoals Spilliaert zelf" en "er moet eenzaamheid inzitten, sierlijkheid, en een zekere koude die bij nader toekijken warm aandoet". Holmens wilde de karakteristieken uit het werk van collega-kunstenaar Spilliaert verbeelden.

Canadaplein

Beeldhouwwerk van Jozef Cantré - Gerechtsgebouw

Het gerechtsgebouw van de Oostendse architecten Smis, Van Coillie en Van Laere werd officieel geopend op 11 september 1938. Het staat op de plaats van het vroegere "gasgesticht" uit 1843.

Het allegorische halfverheven beeldhouwwerk is van de Gentse beeldhouwer Jozef Cantré (1890-1957) en verwijst naar de vijf rechtbanken die in het gebouw zijn ondergebracht (Vrederecht - Maritieme rechtbank - Koophandelsrechtbank - Arbeidsrechtbank - Politierechtbank).

Voortuin Stadhuis

Prijs "Arthur Olivier"

In 1965 werd de "Prijs Arthur Olivier" (Bestendig Afgevaardigde van de provincie West-Vlaanderen) - voor groenvoorziening en beplanting - toegekend aan de stad Oostende. Andere prijzen aan de stad Oostende toegekend zijn :

1986 : Trofee BLOSO "Sportgemeente" (trofee in de hal eerste verdieping Stadhuis)

1993 : Wisselprijs Touring Club van België voor "Promotie en Publiciteit"

(trofee : Keramieken beeld Tijd en Nele - Toerismebureau)

Parkeerterrein Stadhuis

Wapenschild

Het is een werk van de Oostendse kunstenaar August Michiels (°1922).

Een "stadsschild" komt voor het eerst voor in 1557.

Het oorspronkelijk schild bevatte enkel een keper (omgekeerde V) die verwijst naar ridder Wouterman II, schout van 's Heerwoutermansambacht (dat o.a. Zandvoorde, Sint-Katharina en Mariakerke omvatte).

Het Nederlandse Besluit van 15 september 1819 bepaalt het wapenschild als van goud (geel) met een keper van sabel (zwart) en drie sleutels die zouden verwijzen naar de drie stadspoorten : de Westpoort (of Nieuwpoortse poort), de Kaaipoort (of Brugse poort) en de Noordpoort (of Hulp-poort).

Het K.B. van 13.11.1838 plaatst twee schildhouders bij : een meerman (met sabel) en een meermin (met spiegel) en een kroon (zonder detail).

De huidige kroon (met vijf fleurons) en het oorlogskruis 40-45 kwamen er bij K.B. van 27.01.1956.

Leffingestraat

via de brug naar de Koninginnelaan

Allegorische figuren

De vier allegorische figuren in euvillesteen zijn van de hand van beeldhouwer Jules Lagae (1862-1931) en waren ontworpen samen met nog vier andere beelden voor het vooroorlogs postgebouw van architect Charles Dewulf.

Na WO II kwamen de vier "overlevende" beelden terecht in de vergetelheid in één van de stedelijke magazijnen.

In 1983 restaureerde Paul Perneel (°1954) de beelden die sedert 1984 een nieuwe plaats op de middenberm van de Koninginnelaan kregen.

Wat stellen ze voor :

- Industrie en Handel : een vrouw met caduceus (*), een tandwiel en een lamp.
 - Telegrafie en Telefoon : een vrouw met een luisterhoorn en een morsebobijn.
 - Post en Spoorweg : een vrouw met een postzak en een gevleugeld wiel.
 - Zeevaart en Visserij : een vrouw met een schip, vissersnetten en een zuidwester.
- (*) caduceus = Mercuriusstaf - Mercurius was de Romeinse God van de Koophandel.

Koninginnelaan - Warschaustraat - Chaletstraat

De Bron

Dit hardstenen beeld van Freddy d'Anneel (°1929) van 1975 werd door de beeldhouwer in 1988 geschonken aan zijn geboortestad Oostende.

Het liggende naakt meet ongeveer twee meter en prijkte voorheen in de tuin van d'Anneel in Terhulpen.

Warschaustraat - Wellingtonstraat

Santa Devota

Vóór de ingang van de Stedelijke Bibliotheek Kris Lambert vind je het wit marmeren beeld van het beeldhouwersechtpaar Livia Canestraro (°1936) en Stefaan Depuydt (°1937) van 1996 en door hen geschonken aan de stad Oostende.

Santa Devota is de patroonheilige van Monaco, het vorstendom waarmee Oostende geïmplementeerd is.

De legende verhaalt dat Devota, een jonge vrouw uit Corsica, in het begin van de vierde eeuw de marteldood stierf. Haar lichaam werd in een bootje toevertrouwd aan de zee. Er brak een storm op, maar uit de mond van Devota vloog een duif die de storm deed liggen. De duif gidste het bootje naar de kust van Monaco, waar het op 27 januari 312 strandde. Sindsdien beschermt Devota Monaco en zijn inwoners.

Via Westerkwartier naar de Stuiverstraat

De Pleuranten

De twee treurende beelden aan de ingang van de begraafplaats Stuiverstraat zijn van de Gentse beeldhouwer Géo Verbanck (1881-1961).

De 2,5 meter hoge beelden zijn uitgevoerd in zandsteen.

Deze treurallegorieën stellen een gedrapeerde, treurende vrouw voor. Haar aangezicht is verborgen onder een doek die in symmetrische plooienvall bijna tot de voeten reikt.

De beelden zijn uitgevoerd in Art Déco : gestyleerd en lineair.

Via Vogelzangwijk naar de Mercatorlaan

Kariatiden

Een kariatide is een vrouwenbeeld dat als zuil voor een schouw of raam wordt gebruikt.

Aan de voet van de oude watertoren vind je twee 3 meter hoge kariatiden gemaakt

door de Brugse beeldhouwer Hendrik Pickery (1828-1894). Ze verbeelden twee Braziliaanse meisjes die op hun hoofd de last van de voorgevel van het Grand Hotel de Bruxelles & New Claridge - de vroegere Villa Doris (1879) - torsen. De toenmalige consul van Brazilië, de heer Duclos-De Knuydt liet deze villa op de Zeedijk bouwen. Na WO II werd het gebouw gesloopt. In 1988 vonden de stedelijke diensten de kariatiden terug en na restauratie kregen ze hun nieuwe bestemming.

Via Hazegras naar Stationsplein

Visserskaai, St.-Petrus- en Paulusplein

Paster Pypemonument

Henri Pype werd geboren op 12 januari 1854 in een landbouwersgezin in Geluwe.

In 1879 werd hij tot priester gewijd.

Op 12 november 1884 werd hij benoemd als onderpastoor op de St.-Petrus- en Paulusparochie. Hij trok zich het lot van visserskinderen en zeelui aan en werd op 22 mei 1886 de eerste aalmoezenier ter zee. Hij overleed op 3 juni 1926.

Het 1,4 ton wegende zandstenen beeld is het werk van de Roeselaarse beeldhouwer Karel Demuyne (1899-1949).

Van 1936 tot 1988 stond het boven de
ingang van de (ondertussen afgebroken)
Paster Pypeschool. Pype stichtte deze school
in 1887 onder de naam "Vrije Visserijschool Sint-Andreas".

Monument van de oorlogsslachtoffers

Het oorspronkelijke monument van de oorlogsslachtoffers van WO I is een werk van 1922 van Pieter Braecke (1859-1938). Architect Creten stond in voor het architecturale gedeelte. In 1968 werd het monument grondig gerestaureerd naar de plannen van stadsarchitect Jan Lewyllie. Het originele engelenbeeld verhuisde naar het Oostends Historisch Museum De Plate en werd vervangen door een buste van koning Albert I en koningin Elisabeth, gebeeldhouwd door August Michiels.

Tot in 2000 stond het monument op het Sint-Petrus- en Paulusplein langs de Visserskaai. Met de heraanleg van het plein verhuisde het naar de Jozef II-straat.

Visserskaai

Canadees-Brits Monument

Op 8 mei 2003 onthulden burgemeester Vandecasteele en provinciegouverneur Breyne het monument ter nagedachtenis van de Canadese en Britse slachtoffers die omkwamen bij een ongeval op 14 februari 1945 in Oostende. Het monument werd opgericht door de Royal Canadian Naval Association en de Canadian Coastal Forces Veterans Association.

De ramp vond plaats na de bevrijding van Oostende. Ze maakte tientallen dodelijke slachtoffers en vernielde 5 Canadese en 7 Britse motortorpedoboten. Er was geen kwaad opzet in het spel. Eerder die dag had men benzine overgeladen uit de schepen. Wellicht is een deel van die benzine op het water terechtgekomen, heeft vuur gevat en zich razendsnel verspreid. Niet alleen de torpedoboten werden vernield, ook het staketsel van de ferrykaai raakte zwaar beschadigd.

Het monument vermeldt 26 Canadezen en 36 Britten die omkwamen bij de ramp.

Monument Montgomery

Sir Bernard Montgomery (1887-1976) was als Britse generaal nauw betrokken bij de landing in Normandië (6 juni 1944), de bevrijding van België en van Oostende (8 september 1944).

Montgomery onthulde op 3 april 1948 zelf zijn monument op de Visserskaai.

Opschrift : "Dit zuiltje werd opgericht ter herinnering aan de eerste landingsschepen die op 25.9.44 in het dok aanlegden om manschappen en materieel te ontschepen ter bevrijding van ons land".

Kaaimuurproject : "De Oostendse kaaimuur zingt Brel"

Na opkuis, restauratie en ontmossing werd de eerste muzieknoet op 20 april 1999 geschilderd op de kaaimuur van 312 meter.

De realisatie was in handen van Boss Paints in samenwerking met de heer Freddy Vancraeynest, directeur van de Kunstacademie. Deze laatste werkte het concept uit : een ode aan Jacques Brel met "Het Vlakke Land" (Le Plat Pays). In dit lied wordt de Noordzee uitvoerig bezongen.

Eind mei 1999 werd de laatste muzieknoet geschilderd. De vernieuwde Visserskaai werd op 4 juli 1999 officieel geopend.

Raid op Walcheren

Het plaket herinnert aan één van de slotfazen uit WO II (Oostende 31.10.1944).

Het kunstwerk van Willy Bosschem werd uitgevoerd door de leerlingen van de keramiekklass van de Kunstacademie.

Het werd onthuld op 20 april 1985 door de toenmalige burgemeester Julien Goekint, in aanwezigheid van de ambassadeurs van Noorwegen, Nederland en Groot-Brittannië en een vertegenwoordiger van de koning.

Zeeliedenmonument

Op de plaats waar de eerste vuurtoren van Oostende (1771) stond, prijkt het monument van de Zeelieden van Willy Kreitz (1903-1982). Hij realiseerde dit granieten kunstwerk in 1954.

De zeeman bovenaan kijkt richting zee, uitdagend en met vertrouwen de toekomst tegemoet.

De treurende zeeman onderaan, landinwaarts gericht, rouwt om zijn omgekomen collega's.

Bibliografie :

Marcel Braet - *Oostende vroeger en nu - Deel I "De Stadskern"* - Een gids voor gidsen en geïnteresseerden - 1997

Jean-Marie Theuninck & Claudia Vermaut - *Oostende stad in zicht* - beelden en verhalen uit een stad aan zee - 2001

Katrijn Dhooghe-Compernelle - *Het Kerkhof van de Stuiverstraat* - eindwerk gidsenopleiding - 1997

Norbert Hostyn - diverse artikels in "De Plate", tijdschrift van de Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate

Samenstelling en fotografie

Marcel Braet

Gidsenkring "Lange Nelle" Oostende